

Asia: VN/8292/2021

Arviomuistio ajokorttilain muutoksille - nuorten liikenneturvallisuus

Lausunnonantajan lausunto

Mitä muistiossa käsitellyistä vaihtoehtoista pidätte kannatettavimpana ja toteuttamiskelpoisimpana? Ja mitä vähiten kannatettavana? Olkaa hyvä ja perustelkaa näkemystänne.

Kannatettavin: Ajokieltokoulutuksen laajentaminen muihin ajokorttiluokkiin, koska seurantatutkimuksessa todetaan, että ajokieltokoulutuksella on voitu vaikuttaa nuorten riskialttiisti käyttäytyneiden kuljettajien liikennekäyttäytymiseen myönteisesti.

Vähiten kannatettava: Seuraamus vilpillisestä toiminnasta kuljettajantutkinnon teoriakokeessa. Täysin irrallinen ehdotus nuorten liikenneturvallisuutta parantavana toimenpiteenä, koska vilppimäärät ovat kokonaismääriin suhteutettuna marginaaliset. Asia on kuljettajantutkinnon laatuongelma ei liikenneturvallisuutta todistetusti parantava toimenpide.

Puuttuiko ehdotuksista joku olennaiseksi katsomanne?

Kuljettajantutkinnon tosiasiallinen kehittäminen. LIITU ehdottaa kuljettajantutkinnon kehittämistä osaamisen tunnistamisen parantamiseksi. Nykyinen tutkinto on suunniteltu määrämuotoisen opetussuunnitelman vastinpariksi eikä vastaa sisällöltään tarkastuspistettä, jossa uuden kuljettajan ajovalmiudet tulisi kattavasti mitattua. Uusien kuljettajien turvallisten ajovalmiuksien näkökulmasta tutkinnon sisällöt ovat ratkaisevia. LIITU huomauttaa, että kuljettajantutkinnon vaikuttavuutta olisi voitu yhtä lailla arvioida kuin opetuksenkin vaikuttavuutta seurantatutkimuksen ensimmäisessä vaiheessa. Viimeistään 2021-2022 on tutkinnon vaikuttavuutta arvioitava, jotta liikenneturvallisuuden vaatimukset voitaisiin varmuudella todeta otetuksi huomioon. Järjestelmä on enemmän tutkintopainotteinen ja kuljettajantutkinto vastaa loppujen lopuksi uusien kuljettajien vastuullisista ajovalmiuksista.

Huomiota nykyisestä kuljettajantutkinnosta

- teoriakokeen riskien tunnistamisen osio on jäänyt vaatimattomimpaan tietokonepohjaiseen simuloinnin tasoon
- ajokokeen suorituspaikkakunnan liikenneympäristölle ei ole asetettu tiukempia vähimmäisvaatimuksia

- ajokokeessa käytettäviä reittejä ja liikenneympäristöjä ei ole määritelty tarkasti
- tutkinnon luotettavuudessa ja tasalaatuisuudessa on suuria alueellisia vaihteluja
- tutkinnon pitkäjänteisen kehittämisen tuloksia ei ole julkaistu.

LIITU ehdottaa teoriakokeen kehittämiseksi

- kokeen aikapaineistamista
- riskientunnistamista mittaavan osion kytkemistä ennen koetta annettavaan opetukseen
- o liikennevahinkotilastojen tietojen hyödyntämistä sisällöissä
- o simulaatiota riskientunnistamista mittaavan osion alustaksi.

LIITU ehdottaa ajokokeen kehittämiseksi

- ajokokeen suorituspaikkakunnan liikenneympäristölle nykyistä tiukempia vähimmäisvaatimuksia
- ajokokeessa käytettävien reittien ja liikenneympäristöjen tarkempaa määrittelyä
- sallittujen virheiden määrän vähentämistä
- lievien virheiden painoarvon tiukentamista
- palautteellisuuden lisäämistä
- ajokokeen vastaanottajien hyväksymisprosenttien julkaisemista avoimessa tietokannassa.

Pitäisikö mahdollinen rajoitus mielestänne kohdistaa alle 18-vuotiaisiin kuljettajiin, kaikkiin nuoriin kuljettajiin vaiko kaikkiin uusiin kuljettajiin? Olkaa hyvä ja perustelkaa näkemystänne soveltamisalasta.

LIITU suhtautuu neutraalista ehdotukseen ja jättää asian ministeriön ratkaistavaksi.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

1) Kuljettajaopetuksen kehittäminen

Liitu kannattaa voimassa olevan sääntelyn mukaisen kuljettajaopetuksen säilyttämistä ja 2018 muutosten vaikutusten arviointia seurantatutkimuksen viimeisten osien valmistumisaikataulun mukaisesti 2021-2022 aikana. Arviomuistiossa todetaan ajokorttilain seurantatutkimuksen ensimmäisessä vaiheessa nuorten kuljettajien onnettomuusmäärien vähentyneen ja loukkaantumisten kokonaismäärän laskeneen. Liikenneturvallisuus kehittyy myönteiseen suuntaan. Uusien kuljettajien vahinkoriski on kuitenkin korkea ja liikenneonnettomuudet ovat merkittävä kansantaloudellinen ongelma. Tästä syystä on ajokortin hankkimisjärjestelmän muuttamiselle oltava aina vahvat perusteet. Hyvän lainsäädännön on oltava ennakoitavaa, jota ajokorttilainsäätely ei ole ollut viimeisten kymmenen vuoden aikana. Järjestelmää tulee kehittää vähin erin kokeilujen ja tutkimuksen avulla.

2) Ajoharjoitteluratojen hyödyntäminen

Liitu kannattaa voimassa olevan sääntelyn mukaisen riskientunnistamiskoulutuksen säilyttämistä ja 2018 muutosten vaikutusten arviointia seurantatutkimuksen viimeisten osien valmistumisaikataulun mukaisesti 2021-2022 aikana. Ajoharjoitteluratoja voidaan hyödyntää nykyisinkin eikä niiden käytölle ole estettä. Sääntelyllä ei pidä luoda esteitä opetusmenetelmien kehittämiseksi ja monipuoliselle hyödyntämiselle.

3) Ajokieltokoulutuksen laajentaminen muihin ajokorttiluokkiin

LIITU kannattaa koulutuksen laajentamista muihin luokkiin, koska seurantatutkimuksessa todetaan, että ajokieltokoulutuksella on voitu vaikuttaa nuorten riskialttiisti käyttäytyneiden kuljettajien liikennekäyttäytymiseen myönteisesti.

4) Alaikäisten henkilöauton kuljettajien ajo-oikeuksien rajoittaminen tai porrastaminen

LIITU ei kannata rajoittamista tai porrastamista, koska arviomuistiossa ei voida esittää todistetusti myönteisiä liikenneturvallisuusvaikutuksia.

5) Liikennerikostaustan huomioiminen ajokortin myöntämisessä

LIITU suhtautuu neutraalista ehdotukseen ja jättää asian ministeriön ratkaistavaksi.

6) Nuoren kuljettajan ajoterveyden ja kypsyyden arviointi

LIITU suhtautuu neutraalista ehdotukseen ja jättää asian ministeriön ratkaistavaksi.

7) Uuden kuljettajan merkin käyttäminen

LIITU ei kannata merkin käyttämistä, koska arviomuistiossa ei voida esittää todistetusti myönteisiä liikenneturvallisuusvaikutuksia.

8) Ajokiellon keston muuttaminen

LIITU suhtautuu neutraalista ehdotukseen ja jättää asian ministeriön ratkaistavaksi.

9) Poikkeuslupamenettelystä luopuminen

LIITU ei kannata poikkeuslupamenettelystä luopumista. Ikäpoikkeuslupamenettely varmistaa, että poikkeuslupa myönnetään vain kuljettajalle, jonka liikkumistarve omalla autolla on todellinen.

10) Seuraamus vilpillisestä toiminnasta kuljettajantutkinnon teoriakokeessa

LIITU suhtautuu neutraalista ehdotukseen ja jättää asian ministeriön ratkaistavaksi.

Sampsa Lindberg

toiminnanjohtaja

Lindberg Sampsa
Liikenteen turvallisuuskouluttajat ry